

tanken at opretholde sekretariatets nuværende placering som en særskilt del af Dansk Standard. Jeg tror, at det er en løsning, som er fornuftig, og det er i hvert fald også en løsning, som ganske mange andre lande har valgt. Opgaverne er af samme karakter som dem, standardiseringsorganet i øvrigt befatter sig med, og en lokalisering samme sted kan støtte ikke bare miljømærkearbejdet, men også arbejdet med at få miljøhensynet ind i den almindelige standardisering på linje med sikkerhed og kvalitet, så der er ligesom en dobbelt effekt ved det.

Alt i alt forventer regeringen, at der kommer endnu flere miljømærkede varer på markedet, når vi laver den her ændring. Det er selvfølgelig til gavn for miljøet, og det er til gavn for forbrugerne, som dermed får bedre mulighed for at foretage nogle aktive og miljørigtige valg i hverdagen. Så det er glædeligt, at der allerede her ved førstebehandlingen tegner sig så positivt et flertal for forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om initiativer, som modvirker butiksdød og udtynding af grundlaget for detailhandelen i nærområderne.

Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsat 4/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Kl. 10.00

Forhandling

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Nu var hr. Per Clausen jo for et øjeblik siden meget venlig over for mit forslag, og jeg kan kun beklage, at jeg desværre ikke helt kan gengælde venligheden her.

Det er jo sådan set et lidt spøjst forslag fra Enhedslisten. Enhedslisten siger, at man med det her forslag vil gå imod centralisering af detailhandelen, og det lyder da umiddelbart meget sympatisk. Jeg skal ikke sådan gå meget i dybden med elementerne i forslaget, men bare nævne tre af dem:

Man foreslår, at man fjerner afskrivningsregler for alle butikker, man foreslår, at man pålægger butikcentre og store butikker en miljøafgift efter størrelsen på deres parkeringsareal – det må man da sige er rimelig kreativt – og man foreslår at oprette en statslig butiksfond, der skal overtage butikker og sådan leje ud til dem, der får lyst.

Jeg kan se, der sidder en skohandler her nede på første række, der får helt åndenød.

Det er altså lidt charmerende, når man en gang imellem synes, at forskellen ikke altid træder helt tydeligt frem i Folketinget, at man så kan sige, at her genkender man alligevel Enhedslisten.

Jeg må bare ganske kort afvise forslaget. Regeringen går ikke ind for at fjerne afskrivningsregler for butikker. Det ville svække investeringsgrundlaget i branchen, det ville sætte butiksmoderniseringen i stå, og nej, regeringen vil heller ikke pålægge en ny afgift som foreslået her. Afgiften ville give konkurrenceforvridninger, og den ville heller ikke få den miljøeffekt, som Enhedslisten forestiller sig.

Til det her med en statslig butiksfond må jeg sige, at det altså ikke kan være en statsopgave at anskaffe sig sådan en ejendomsportefølje af mulige og umulige butiklokaler og så leje ud til folk, der bare får lyst til at få en butik. Jeg mener, at Enhedslisten med en statslig butiksfond nærmest lægger op til en ordning med statsstøtte for butikker i nærområder, og det er altså åbenbart, uanset om det er i byernes brokvarterer, hvor der jo egentlig er butikker nok, eller om det er ude i landsbysamfundene. Der må jeg bare sige, at regeringen er imod statsstøtte til butikker.

Jeg synes, der er én positiv ting i forslaget, og det er, at man i bemærkningerne selv skriver med henvisning til det Detailhandelsudvalg, jeg har nedsat, og som skal komme med dets rap-

port til juni, at forslagsstillerne ser frem til den debat, der i den forbindelse bliver om den ønskede butiksstruktur, og det synes jeg jo er positivt.

Det er også et eksempel på, at det her forslag måske kommer lidt akavet, for vi får jo et grundlag at diskutere selve problemstillingen bag forslaget på, når vi når frem til juni og dermed altså i næste folketingsssamling.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg skal da prøve at opretholde den venlige tone alligevel, for det er jo, som ministeren siger, sådan, at det her jo nok dækker over nogle grundlæggende uenigheder.

Det, jeg godt vil høre miljøministeren lidt om, er: Er miljøministeren ikke enig med mig i, at vi faktisk har et problem med den måde, butiksstrukturen i Danmark udvikler sig på, at der altså er en tilbøjelighed til, at små butikker i nærområderne forsvinder og bliver erstattet af store centre, at det er uheldigt for de mennesker, der ikke har bil og derfor har svært ved at få handlet, og også uheldigt, fordi en øget anvendelse af biler til indkøb faktisk øger forureningen?

Jeg vil bare høre, om vi dog ikke er enige om disse forudsætninger.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg er jo enig med hr. Per Clausen i, at det drejer sig om – og det er jo også en del af kommissoriet for Detailhandelsudvalget – at sikre, at vi stadig væk har nogle levende bymiljøer, at alt ikke bliver placeret i centre. Det er vi enige om.

Men at det skulle kunne gøres ved en statslig butiksfond, der hører enigheden op, må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er da sådan set også i orden. Så er det bare, at vi venter spændt på, at regeringen kommer med nogle præcise indholdsmæssige bud på, hvad der så skal til. Jeg er sådan set helt med på at finde nogle løsninger, som i større udstrækning kan tilgodese ministerens vel sådan et eller andet sted lidt liberalistiske hjerte, hvis det vel at mærke kan løse de problemer, man i dag har i landdistrikterne og lokalområderne med at fastholde en rimelig butiksstruktur.

Problemet er jo ligesom, at der har jeg ikke indtil nu set nogen bud fra mere borgerligt orienteret hold, som virkede.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Der må jeg lige korrigere hr. Per Clausen, for ministeren har ikke et liberalistisk hjerte, men et konservativt hjerte, og det er ikke helt det samme.

Derudover må jeg jo sige, at hr. Per Clausen selv siger i bemærkningerne til forslaget, at nu får vi med Detailhandelsudvalgets rapport, som vi altså får om et halvt års tid, alle sammen et sagligt, fagligt bidrag til den debat.

Hr. Per Clausen og jeg kan hver især sådan have vores forestillinger om, hvad det er, der gavner detailhandelen, hvad der nok er fornødt, hvad der kunne gavne omsætningen hvor, men det er jo meningen, at vi får et fælles grundlag at tage stilling ud fra.

Kl. 10.05

Der er jo som bekendt nedsat et Detailhandelsudvalg, hvor der sidder alle mulige slags interessenter, men også folk med et fagligt bidrag, folk, der ved noget om butiksstrukturer, og i øvrigt også en svensk ekspert, som med de svenske erfaringer – som jeg tror hr. Per Clausen og jeg vil være enige om er ret tvivlsomme på det her felt – kan bringe nogle af de ting ind og sige, at sådan skal man måske ikke gøre det, hvis man gerne vil bevare liv i bycentrene.

Jeg synes, det er rimeligt, at vi afventer den debat, til vi har bidraget fra det udvalg, som jeg selv har nedsat. Jeg synes, det ville være utidigt, hvis jeg begyndte at komme med for stærke meldinger andet end det, der står i kommissoriet, hvor der jo er nogle tilkendegivelser. Hvis jeg kom med det nu, så ville det være at lægge bånd på udvalget, og det tror jeg i sidste ende heller ikke hr. Per Clausen ville kunne være interesseret i.

Formanden:

Tak til miljøministeren. Så går vi til ordførerrækken, hr. Eyvind Vesselbo som ordfører.

Eyvind Vesselbo (V):

Så kommer det liberale hjerte på talerstolen.

Jeg synes, det er positivt, at hr. Per Clausen og Enhedslisten tager fat i problemerne på detailhandelsområdet. Man kan sige meget om det her forslag, men det er jo egentlig et muntert forslag, for det kommer med en lang række forslag, som for det første ikke rigtig hører hjemme i planloven og for det andet virker noget verdensfjerne. Men det kan godt være, at hr. Per Clausen og Enhedslisten føler, at nogle gange er debat-

terne lidt langtrukne, triste og tekniske, og derfor er det da egentlig meget opløftende, at der kommer et forslag, som sådan går nogle helt, helt andre veje.

Sagen er bare, at de helt andre veje, man så vil gå, ikke virker særlig fremkommelige, for det at fjerne afskrivningsregler for butikker, foreslå miljøafgift efter parkeringsareal og en offentlig butiksfond er, som miljøministeren også nævnte, måske ikke lige vejen frem.

Så tror jeg ikke, at det sidste punkt, som nævnes i forslaget, nemlig at man tvinger Dansk Tipstjeneste til at forpligte sig til at placere forhandling af tips til små og mellemstore butikker, er vejen til de små butikkers overlevelse.

Som sagt synes jeg da, det er et muntert forslag, men jeg tror ikke, det vil gavne erhvervslivet og handelen, at man fjerner afskrivningsreglerne på den måde som beskrevet her. Det vil nok skabe mere ulighed i branchen.

Endvidere vil en afgift jo virke konkurrenceforvridende, og den vil ikke have nogen miljøeffekt. Så har vi det også fuldstændig ligesom miljøministeren, at vi ikke ønsker statsstøtte til virksomheder gennem en fond på den her måde.

Selv om vi alt i alt synes, det er rigtig godt, at der bliver sat fokus på detailhandelsområdet, på de små butikker, så kan vi ikke støtte forslaget, men det er jo sådan, at hr. Per Clausen og Enhedslisten har mulighed for at arbejde med, når vi skal til at gå i gang med at ændre planloven, sådan at vi måske kan nå nogle af de mål, som jeg egentlig tror at vi begge har i den her sag, nemlig at bevare en god, fleksibel butiksstruktur i Danmark.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo lidt sjovt, at hr. Eyvind Vesselbo mener, at det er et godt system, vi har, hvor det bedre kan betale sig skattemæssigt at investere i butikker end f.eks. i boliger, på trods af at vi jo godt ved, at der står mange halvtomme butikcentre i Danmark. Jeg synes at gå ind for det ikke er noget særlig liberalistisk synspunkt. Det er bare et synspunkt, der er til gavn for nogle ganske bestemte kapitalinteresser.

Men det, jeg godt kunne tænke mig at høre, er, om hr. Eyvind Vesselbo selv har nogle bud på, hvordan han vil sikre de små butikker i fremtiden, for det, jeg indtil nu har hørt fra hr. Eyvind Vesselbo i den offentlige debat, har jo kun været, at man skal have liberaliseret planloven, sådan at der bliver bedre muligheder for at

bygge storcentre, men jeg tror dog alligevel heller ikke, at det vil hjælpe på mulighederne for at have en differentieret butiksstruktur og have små butikker.

Kl. 10.10

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Det, der er sagen, er jo, at man udmærket kan liberalisere planloven på det her område og samtidig bevare de små butikker rundtom i det danske samfund.

Nu skal jeg jo ikke foregribe Detailhandelsudvalgets konklusioner her, men bare sige, at det, der er vores udgangspunkt, jo ikke er at plastre hele Danmark til med supermarkeder eller varehuse, men tværtimod at få et godt og harmonisk samspil mellem de store butikker, de store detailhandelsbutikker, de store varehuse og de små købmænd rundtom i landet. Det er faktisk det, vi arbejder ud fra, og det er det, vi håber at Detailhandelsudvalget når frem til.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Men hr. Vesselbo må vel være enig med mig i, at hvis det eneste, man gør i den nuværende situation, er at liberalisere planloven og åbne for, at man kan etablere de butikcentre præcis, hvor man har lyst, så vil det alt andet lige føre til den samme udvikling, som vi har set i Sverige og andre steder.

Hvis hr. Eyvind Vesselbo virkelig ønskede lidt mere liberal planlægning i det her land, skulle hr. Vesselbo måske i stedet støtte, at man gav nogle økonomiske stimuli til den udvikling, man gerne ville have, altså brugte skatte- og afgiftssystemet målrettet til at understøtte en bestemt udvikling. Så kunne man nemlig godt skære lidt ned på planlægningsbureaukratiet.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu ved jeg ikke helt, hvem det er, der har sagt, at når man liberaliserer, kan man bare få lov at placere varehuse og supermarkeder, hvor man har lyst. Det har jeg i hvert fald ikke sagt, og det mener jeg heller man skal, for mente jeg det, så kunne jeg jo simpelt hen bare sige, at vi fjernede den del af planloven og gjorde det hele fuldstændig frit, og det er jo netop ikke det, jeg står og siger her.

Jeg siger tværtimod, at vi skal have en planlov, som sikrer en god, harmonisk vekselvirk-

ning mellem store varehuse, detailhandel, dagligvarer og de små købmænd rundtom i landet. Det er det, vi arbejder for, så al den snak om, at vi vil liberalisere, og så kan folk få lov at gøre, hvad de har lyst til, står fuldstændig for hr. Per Clausens egen regning.

Jeg ved ikke, om det er det, Enhedslisten gerne vil, men nu får vi jo hr. Per Clausens ordførertale om lidt, så kan vi høre, om det er det, hr. Per Clausen slår til lyd for.

Formanden:

Tak til hr. Eyvind Vesselbo, og så er det fru Pernille Blach Hansen som ordfører.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg og Socialdemokratiet synes, det er et meget vigtigt spørgsmål, som Enhedslisten her rejser, og vi deler helt intentionerne bag Enhedslistens beslutningsforslag her om at fastholde en bred, varieret butiksstruktur, som sikrer, at der også er indkøbsmuligheder uden for de allerstørste byer, og at forbrugerne har mulighed for at handle andre steder end i store butikskæder og store butikcentre.

Vi vil gerne have gode indkøbsmuligheder bredt ud over hele Danmark i en varieret butiksstruktur, også af de miljømæssige årsager, som hr. Per Clausen tidligere har været inde på i sine spørgsmål til miljøministeren.

Vi er også enige med forslagsstillerne i det, der står i bemærkningerne, at planloven er helt afgørende i forsøget på at fastholde, at der skal være andet end storcentre i Danmark, og derfor mener vi også, at det udvalgsarbejde, som miljøministeren har nedsat, er vigtigt, og det bliver spændende derefter at høre de diskussioner.

Der vil jeg gerne på forhånd varsle, at det stadig væk er Socialdemokratiets opfattelse, at vi skal have faste grænser, at vi skal sørge for, at der ikke bliver storcentre over det hele, og at det ikke skal være sådan, at det i Danmark er nemmere at få tilgivelse, end det er at få tilladelse, og alene det, at der er nogle store kæder, der forsøger at presse også længere, end lovgivningen reelt kan bære, er ikke for os et argument for at liberalisere – nærmest tværtimod.

Vi synes faktisk, at vi i den sammenhæng har god anledning til at sige, at der nok er nogle steder, hvor vi skal have strammet op og skal have lukket nogle huller, bl.a. foranlediget af de diskussioner, vi har haft også her i Folketinget om diverse Bilkasager.

Når vi så samtidig snakker butiksstruktur, synes jeg faktisk, der er et yderligere argument i debatten, som er utrolig vigtigt, som ikke er med i det her forslag, men som vi finder meget vigtigt, og det er diskussionen om lukkeloven, hvor regeringen jo netop med et flertal har fået gennemført en liberalisering, der åbner for væsentlig mere søndagsåbent, og som klart er til fordel for de allerstørste kæder og også klart er til fordel for storcentre.

I virkeligheden tror vi på, at det er en af de ting, der i høj grad kommer til at lukke nogle af de mindre butikker, som Enhedslistens forslag gerne vil holde hånden over og forsøge at bevare fremover. Så lukkelovsdiskussionen er lige så vigtig som planlovsdiskussionen.

Når vi så ser på de konkrete forslag, der kommer fra Enhedslisten, må vi sige fra Socialdemokratiets side, at vi deler intentionerne og formålet bag beslutningsforslaget, men vi kan ikke støtte det konkrete forslag, som Enhedslisten har her, og derfor kan vi heller ikke støtte det samlede forslag, men vi synes, det har en meget positiv værdi, at Enhedslisten forsøger at sætte det her emne højt på dagsordenen.

Formanden:

Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Kl. 10.15

Jørn Dohrmann (DF):

Fra Dansk Folkeparti side synes vi også, at der er mange gode elementer i det forslag, som Enhedslisten har lagt frem her, men med de løsningsmodeller, der er deri, må vi også sige, at vi ikke kan støtte forslaget.

Når man ligesom siger, at man gerne vil have indført en miljøafgift, og man udmærket godt ved, at Dansk Folkeparti bakker op om skattestoppet, så falder forslaget alene af den grund, men også det, at man vil fjerne afskrivningsmulighederne for butikstyper gør det jo meget vanskeliggere. Vi vil gerne have, at vi har et godt erhvervsliv i Danmark, og derfor skal der også være mulighed for at kunne afskrive nogle af de ting, man investerer i. Det tror jeg i hvert fald at alle hilser velkommen.

Men det er klart, at vi gerne vil se på de miljøbelastninger, der er på grund af den øgede bilisme. Vi vil gerne se på de samfundsomkostninger, der er ved den bilaktivitet. Det er selvfølgelig et helt andet element, som vi mener det er vigtigt at tage fat i, uanset om man så ønsker at

modvirke den her butiksdød eller lave en udtynding af butikkerne ude i nærområderne.

Det er vigtige elementer, vi tager fat om, og derfor mener vi også, at det er vigtigt, at regeringen nu har nedsat det Detailhandelsudvalg, som er i gang med at se på, hvad man så kan gøre for at have en god planlov, der ligesom tager hånd om nogle af de her problemer. Derfor skal vi jo selvfølgelig heller ikke foregribe løsningerne på problemerne, inden vi har fået udvalgets indstilling til, hvad man så rent faktisk kan gøre på det her punkt.

Men alene det der med at sige, at vi nu skal lave en ny fond, som ligesom skal tvinge offentlige servicefunktioner ud i de her lokalbutikker i tyndt befolkede områder, mener vi er at gå for vidt. Vi bør have tillid til, at man godt kan se, hvor det er fornuftigt at lægge de her butikker, og det er selvfølgelig også fornuftigt at have de butikker i tyndt befolkede områder. Vi mener ikke, at der skal et lovforslag til på det område, som specifikt går ind og tager sig af det her.

Vi kan også se, at Enhedslisten ligesom vil have, at Dansk Tipstjeneste skal koncentrerer i de små og mellemstore butikker, og der mener vi også, at Dansk Tipstjeneste altså skal have en selvstændighed, som gør, at de også selv kan være med til at bestemme, hvor de forhandlinger skal ligge. Det er ikke noget, den danske stat skal bestemme ved lov.

Men det er klart, at vi også fra Dansk Folkepartis side gerne vil være med til at modvirke butiksdøden. Og derfor er det også vigtigt for os, at vi går ind og ser på hele planlovdiskussionen, og hvad vi kan gøre for, at vi får en planlov, som vi ved bliver overholdt, som vi ved der kan være nogle gode incitamenter til at etablere nogle butikker i, men hvor de store butikker, som skal bruge noget ekstra areal, ikke ligesom får bremsede deres vækst.

Vi ved jo, at det er befolkningen, der sådan set gerne vil i de store butikker. Det skal der være mulighed for, men der skal så sandelig også være mulighed for, at de små butikker kan overleve i de små lokale samfund. Derfor er det et bredt hensyn, vi skal tage som politikere. Vi skal ikke være snæversynede, og derfor er vi desværre nødt til at sige nej til B 26, som ikke tager det brede hensyn til hele befolkningen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er jeg meget enig med hr. Jørn Dohrmann i, at man skal sikre, at der er gode muligheder i

Danmark for at kunne drive virksomhed, både når det handler om produktion og distribution af varer, det er jeg fuldstændig enig i. Men man kan jo godt indrette et skattesystem på en sådan måde, at det er til fordel for en bestemt samfundsudvikling, som man ikke ønsker sig, og det er sådan set det, jeg mener er problemet med de nuværende afskrivningsregler på det her område.

Men lad nu det ligge, for jeg synes, at det var meget positivt at høre hr. Jørn Dohrmanns meget præcise tilkendegivelse af, at han og Dansk Folkeparti også vil inddrage miljøhensyn endda meget centralt i den kommende diskussion af vores butiksstruktur, og at de små butikkers overlevelse var vigtig.

Det spørgsmål, jeg bare står tilbage med, er: Når nu hr. Jørn Dohrmann også vil skabe bedre betingelser for de store butikker, hvordan vil han så sikre, at der faktisk bliver taget miljøhensyn, og at der bliver sikret muligheder for, at de små butikker, også i landdistrikterne, i fremtiden kan overleve?

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det, vi kan konstatere, er jo, at så snart vi etablerer de store butikcentre, giver det også grobund for specialbutikker. Vi ved godt, at de store discountbutikker satser på meget få varenumre, det vil sige, at de måske har 1.300-1.500 varenumre. De kører en meget benhård prispolitik. Det åbner så mulighed for, at de andre små specialbutikker får grobund netop ude i nærområderne, hvor man gerne vil sætte pris på kvalitet og den slags ting.

Jeg er fuldstændig enig i, at når vi går ind og ser på, hvor vi lægger de store centre, så er vi nødt til at se på, hvordan infrastrukturen er, hvordan man kan komme dertil med bus og tog, for at vi skal undgå, at det lige nøjagtig skal foregå med bil, når det er, at man skal ud til de store centre.

Derfor er det vigtigt for os, at vi ligesom tager miljøhensyn, at de busser, der kommer til at køre, f.eks. får monteret partikelfiltre, kører på biodiesel og den slags ting. Der er mange ting, man kan gøre for at sikre miljøet, samtidig med at man også tager hensyn til det, borgerne gerne vil have.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er jo rigtigt, som hr. Jørn Dohrmann siger, at der ofte sker det, at der i tilknytning til større storcentre også bliver etableret mindre butikker. Det er fuldstændig rigtigt. Men vi står jo alligevel tilbage med det problem, hvordan vi sikrer, at vi har en decentral butikstruktur, altså en struktur, hvor der også er butikker ude i de mindre byer, og hvor der også er butikker i de kvarterer, hvor der ikke ligger et eller andet storcenter. For en af forklaringerne på, at kommunerne er så vilde efter at få storcentre, er jo, at man ønsker at trække handelen fra de områder, der ikke har storcentre. Det er jo derfor, at alle kommuner ønsker at have mindst et storcenter.

Så det ville være godt, hvis jeg kunne få et svar på, hvordan hr. Jørn Dohrmann vil sikre den decentrale butikstruktur.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det gør vi jo, ved at vi ligesom har en god planlægning.

Nu kan jeg så nævne, at der, hvor jeg selv kommer fra, er der jo et storcenter i et nærområde. Vi kan så konstatere ude i vores lille lokalsamfund, at der faktisk er kommet flere dagligvarebutikker, efter at det storcenter er kommet. De kommer jo, på grund af at folk gerne vil handle lokalt, og at de kan få de varer, som de nu engang efterspørger.

Så kan man også sige, at det er kommunalbestyrelsens pligt ligesom at sige, hvad det er, den vil give tilladelse til. Når en butikskæde, det kan være Netto, eller det kan være ABC, lige meget hvem det er, beder om at få lov til at etablere sig måske i udkanten af et byområde, så skal kommunalbestyrelsen selvfølgelig gøre op med sig selv, om den vil have den nærbutik i området, som også kan hjælpe med at holde handelen i tøjbutikken og alle de andre ting i gang.

Det er på den måde, vi ligesom skal sikre, at det lokale samfund bliver ved med at bestå.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg blev lidt forvirret over hr. Jørn Dohrmanns seneste svar. Skal det forstås sådan, at Dansk Folkepartis opfattelse er, at med hensyn til den revision af planloven, vi nu skal ind i, er det den enkelte kommunalbestyrelse fremover, der alene skal beslutte, hvor der skal ligge storcentre, og at vi så skal af med den kvadratmetergrænse? For

sådan kunne man nemt høre hr. Jørn Dohrmanns sidste svar. Det ville jeg da være en anelse bekymret for. Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er så, at nu talte hr. Jørn Dohrmann om det storcenter, han kendte, fra hvor han selv boede. Men som jeg har forstået det, er problemet jo, at det godt kan være, at det storcenter, der ligger i den ene by, tiltrækker kunder, som hele byen får gavn af, men det er jo ikke den by, der har problemet. Det er nabobyen, der ligger 10, 20, 30, 40 km væk. Det er jo der, folk tager fra for at komme hen i storcenteret.

Så der er jo også en vinkel her, der rækker ud over den enkelte by. Er hr. Jørn Dohrmann opmærksom på den?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Enhver, som ved, hvor jeg bor, ved, at det er Kolding Storcenter, jeg refererer til, det er det store storcenter. Jeg kommer selv ude fra en lille landsby, som hedder Vamdrup, det er jo netop ca. 17 km væk fra det storcenter, og det er her, vi har set den blomstrende effekt, at vi har fået flere butikker. Så det er ikke kun for Kolding, jeg taler.

Det, jeg gerne vil slå fast med syvtommer-søm, er, at jeg har sagt, at vi skal se på det her fænomen med kvadratmeter. Jeg synes, det er godt, vi har nogle kvadratmetergrænser sat ind her, men jeg ser også gerne, at man ligesom går lidt bredere ud og spørger, hvad det her område kan. Det kan være en region, det kan være en kommune, vi er villige til at diskutere, hvor stort område vi taler om.

Der kan være en region, som siger: Vi har plads til x antal kvadratmeter i det her område, vi vil gerne have nogle bud på, hvor de skal ligge, hvad det er for nogle overordnede hensyn, vi skal tage til infrastruktur og den slags ting. Det skal med ind over, når det planlægges, hvor de ting skal ligge.

Derfor bliver det ikke en kamp, hvor alle kommuner vil sige: Nu skal vi have alt til vores lille kommune. Det her skal være et samspil, det skal være set i et overordnet, jeg vil kaldet det et helikopterperspektiv, og vi skal spørge, hvor de fremadrettet skal placeres.

Kl. 10.25

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det er mig absolut totalt uklart, hvad det er, hr. Jørn Dohrmann taler om. Derfor vil jeg gerne

spørge lidt mere præcist: Når vi skal ind i den her revision af planloven, er det så Dansk Folkepartis opfattelse, at der fortsat skal være et loft over, hvor stor den enkelte butik må være? Det er jeg meget i tvivl om hvorvidt hr. Jørn Dohrmann mener, for som jeg hører det, er der nu tale om, at regionerne skal udmelde et vist antal tusind kvadratmeter, som de så kan lægge, hvor de vil. Og det er jo ligesom en helt anden diskussion.

Så hvad er det for nogle pejlemærker, Dansk Folkeparti har? Skal der fortsat være et loft over, hvor stor den enkelte butik må være, hvor den må ligge henne? Og mener Dansk Folkeparti fortsat, at det så også skal betyde, at der er en eller anden begrænsning for storcentre?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det betyder, at man skal ind og se på, hvad det er for nogle butikker, vi taler om, hvad det er for nogle krav, vi har med hensyn til store arealer, for vi ved, at der er nogle butikker, som kræver mere plads end andre. Vi skal bare være parate til ligesom at spørge: Hvad er det, kunderne efterspørger, hvad er det, borgerne vil have i fremtiden? Derfor siger vi jo, at når folk bl.a. gerne vil have et storcenter, så skal der også være mulighed for at etablere et storcenter. Er det meningen, at man gerne vil have en butik i et nærområde, som skal være mindre, så skal der også være plads til at etablere den. Det betyder jo ikke, at alle butikker skal have lov til at være store, men vi har bare set nogle, lad os nævne IKEA, som skal bruge noget ekstra plads til deres varer. Hvis man handler med hårde hvidevarer eller møbler, så skal man bruge mere plads end lige nogle få kvadratmeter, det kunne være 3.000 m², 5.000 m², det har vi ikke lagt os fast på.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken til hr. Christian Wedell-Neergaard.

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Initiativer, som modvirker butiksød og udtynding af grundlaget for detailhandel i nærområderne, lyder altså sympatisk, men udsat for Enhedslistens melodi er det ikke noget, Det Konservative Folkeparti kan tiltræde.

At fjerne afskrivningsreglerne for alle butikker er jo fuldstændig at fjerne grundlaget for fornuftige investeringer i detailhandel, og noget fornyelse skal der vel til for at få en ny og mo-

derne butikssektor. Og at pålægge en miljøafgift efter størrelsen af parkeringsarealet: Ja, jeg får jo et billede af, når jeg ankommer til Bilka og ser de her kæmpe parkeringsarealer. Det er klart, at jo større varehus, desto større afgift, men det har vel ikke nogen egentlig miljøeffekt. Folk kører vel til Bilka alligevel.

Så er der spørgsmålet om oprettelse af en butiksfond, der skal fremme og udleje butikker i nærområderne. Dertil kan man altså sige, at der vel ligger et vist statstilskudselement i det, og det ligger Det Konservative Folkeparti fjernet.

Vi vil ikke fjerne afskrivningsreglerne for butikkerne. Vi mener, at de nuværende afskrivningsregler er gode. Man må regne med, at der hele tiden skal investeres, og derfor er det også nødvendigt for investorerne at kunne afskrive på disse investeringer for at komme frem til at kunne foretage den næste renovering.

Vi mener, at en parkeringsafgift vil være konkurrenceforvridende, og jeg er ikke så sikker på, at det vil have nogen miljøeffekt. Folk tager deres bil, bilen er der, og den er kommet for blive, så der er ingen tvivl om, at der er et bedre tilbud i den anden ende af byen, ja, så kører man naturligvis derhen.

Jeg synes, at det her statstilskudselement politisk hører til 1970'erne. Det er ikke den måde, man driver moderne politik på. Der skal i langt højere grad bygges på incitamenter og ansvarlighed hos dem, der arbejder i branchen, således at vi sikrer os et ordentligt alternativ.

Så jeg må altså desværre afvise forslaget, men så sige, at der jo er nedsat et Detailhandelsudvalg, og Detailhandelsudvalget skal nu det kommende år se på mulighederne for udvikling af butikssektoren. I Det Konservative Folkeparti ønsker vi en modernisering af detailhandelen.

Kl. 10.30

Vi ønsker, at Detailhandelsudvalget kommer frem med en række forslag, og det har jo netop muligheden for at inddrage balancen mellem de små nærbutikker og storcentrene, således at vi ikke står i en situation, hvor storcentrene fuldstændig udtynder de lokale bycentre. Det ønsker vi nemlig ikke. Vi ønsker at fastholde en stram regulering og derfor at fastholde muligheden for, at de nuværende bycentre også eksisterer fremover og ikke udvandes af store centre, som plaskes op på enhver mark.

Vi ønsker ikke Danmark plastret til med storcentre, og derfor er vi i den situation, at vi godt kan se på kvadratmetergrænserne, men vi ønsker ikke en total liberalisering på det her områ-

de. Så meget styring mener vi trods alt der skal være på det her område.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu skal jeg ikke tage stilling til, om Enhedslistens forslag kunne være udtænkt i 1970'erne. Der er i hvert fald ingen tvivl om, at vi, hvis man havde gennemført sådan en politik i 1970'erne, i dag havde haft en butikstruktur, som havde set ganske anderledes ud. Og set i sammenhæng med, at regeringspartierne i hvert fald på undervisningsområdet fremsætter forslag, som skal bringe os tilbage til sådan starten af 1960'erne, synes jeg måske ikke, at det er noget velvalgt argument.

Men for så at komme til det, der kunne være spørgsmålet: Hr. Christian Wedell-Neergaard giver meget klart udtryk for, at afskrivningsreglerne er gode, fordi de skaber udvikling. Og det er jo fuldstændig rigtigt, at afskrivningsregler har stor indflydelse på den udvikling, vi får, men gør det så ikke noget indtryk på hr. Christian Wedell-Neergaard, når nu De Samvirkende Købmandsforeninger, som i hvert fald efter sigende har en vis form for forbindelse til hr. Wedell-Neergaards parti, giver udtryk for, at de mener, afskrivningsreglerne i dag er indrettet sådan, at de skævvrider området? For det kan afskrivningsregler vel i grunden også gøre, hvis de bliver for gunstige for nogle bestemte investeringer.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Det er klart, at afskrivningsregler har en enorm indflydelse på folks adfærd og på, hvordan investeringerne tilrettelægges. Men jeg har lagt vægt på, at vi ønsker en fortsat modernisering af butikssektoren, således at man kan foretage og afskrive investeringerne relativt hurtigt med henblik på, kan man sige, at opretholde en moderne og offensiv detailhandelssektor.

Så derfor mener vi, at det at afskaffe afskrivningsreglerne, som det foreslås her, vil være helt skævt, og de nuværende afskrivningsregler ser fra mit synspunkt ud til at være ganske gode.

Man kan jo sige, at forslaget om afgift på parkeringsarealer bare kommer for sent, altså at stemningen for at lave en statstilskudsordning ikke er der, så vi er vel tilbage i 1970'erne, når vi ser på elementer i det her forslag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg skal da ikke kunne udelukke, at der skulle være enkelte elementer i min ungdomstænkning, der indimellem sniger sig ind i forslag, jeg fremsætter her. Jeg vil næsten håbe det, vil jeg sige.

Pointen er jo, når vi snakker afskrivningsregler, at det, jeg forstår hr. Christian Wedell-Neergaard i virkeligheden siger, er, at han i stedet for at lægge vægt på, hvad De Samvirkende Købmandsforeninger siger om afskrivningsreglerne, vælger at lægge vægt på, hvad nogle andre siger, nemlig de investorer, som investerer i disse butikcentre, og nogle af de store kæder, som etablerer stormagasiner og supermarkeder.

Det er vel sådan det, der er pointen, nemlig at man vælger at varetage nogle store kapitalinvestorers interesser frem for at vælge at varetage de små handlendes interesser. Det er vel sådan, det er.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Nu er der jo ikke noget nyt i, at Enhedslisten forsøger at lægge en konservativ ordfører ord i munden for at fremstille det så usympatisk som overhovedet muligt. Og det er naturligvis ikke tilfældet.

Der er jo en vældig åbning i, at vi har et Detailhandelsudvalg siddende, som skal se på det her, og vi vil se på, hvad Detailhandelsudvalget kommer frem med. Vi har sagt, at vi er indstillet på en modernisering og en modernisering, som ser på kvadratmetergrænserne, og det er noget af det, som vi håber Detailhandelsudvalget vil bringe en øget klarhed over, og vi er klar til diskussionen, når vi kommer så langt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til den konservative ordfører. Næste ordfører er hr. Johs. Poulsen.

Johs. Poulsen (RV):

Som allerede flere ordførere har tilkendegivet, er det jo svært ikke at have en positiv indgangsvinkel til det, der anføres som formålet med Enhedslistens forslag, nemlig at man forbedrer mulighederne for de mindre lokale butikker i forhold til store lavprisbutikker og butikcentre. Det lyder jo ædelt og godt, og det er også et formål, som vi på mange måder har sympati for.

Man må dog sige, at selv det formål i virkeligheden kan nuanceres. Der findes faktisk en hel del steder, hvor mindre lokale butikkers konkurrencemuligheder er relativt store. Jeg har for nylig bemærket, at f.eks. 7-Eleven er en af de butikker, der har haft meget stor omsætningsfremskud i den senere tid. Når man går ind i storbyerne, er de jo nogle af dem, der ligger på rigtig mange gadehjørner og i rigtig mange nærområder, så derfor havde man måske i virkeligheden brug for at få nuanceret det, der er indgangsvinklen til Enhedslistens forslag.

Hvis der er tale om mindre lokale butikker primært i landsbyer og i områder, hvor man stort set ikke har en detailhandelsbetjening i dag, synes vi, at man var mere præcis i sin formålsangivelse, og også, at der var endnu højere grad af grund til at overveje en positiv tilgang til forslaget her. Så med den nuancering er vi, kan man sige, sådan set relativt positive over for at kigge på virkemidler. Men som også andre ordførere har foreslået, er de virkemidler, som Enhedslisten har anført, ikke ligefrem nogle, som vi synes er de bedste til at angribe problemstillingen.

Vi er også imod en generel fjernelse af afskrivningsmulighederne, og vi er også imod en central butiksfond. Vi synes f.eks., at spørgsmålet om offentlige servicefunktioner i lokalbutikker primært er noget, som må afgøres af kommunalbestyrelserne, altså hvorvidt man der ønsker at anbringe servicefunktioner i nogle bestemte nærbutikker. Det kan der i en række tilfælde være fornuft i, men det er jo ikke Folketinget, som skal sætte sig ned og bestemme, at nu skal man lige præcis have disse servicefunktioner i nogle helt bestemte butikker. Det er jo helt oplagt et spørgsmål, som må afgøres af lokale myndigheder og dem, der lokalt demokratisk er valgt til at afgøre den slags spørgsmål.

Derfor er vi stærkt skeptiske over for de virkemidler, som Enhedslisten anfører. Men hvis Enhedslisten, som jo har ordførertalen til gode, kunne være åben over for, at man måske i virkeligheden så på helt andre virkemidler end dem, som er fremført skal indgå, ville vi såmænd gerne være med til at diskutere, hvilke virkemidler der ville være mest effektive med henblik på at fremme det, der så måtte være et mere præcist formål, nemlig at sikre, at der også er detailhandelsmuligheder i de mindre landsbyer i fremtiden.

I den sammenhæng vil vi gerne advare imod en overdreven tro ændringer i planloven frem-

over og det, der kommer ud af Detailhandelsudvalgets forslag. Der vil vi godt advare imod at tro, at planloven alene, næsten uanset hvordan man angriber og bruger den, vil være løsningen på det her spørgsmål. Der er vi sådan set på linje med den principielle tankegang i det forslag, der ligger fra Enhedslistens side, nemlig at der også er andre virkemidler end de rent planlægningsmæssige, man skal have ind i billedet, og det er jo altså også økonomiske incitamentsstrukturer.

I lighed med det, fru Pernille Blach Hansen var inde på, må vi sige, at vi også er af den opfattelse, at lukkeloven i den sammenhæng måske har større betydning end den regulering, man både kan forestille sig foretaget på nuværende tidspunkt gennem planloven og også kan forestille sig måtte komme, når Detailhandelsudvalget er færdigt med sit arbejde.

Vi tror faktisk, at det forspring, som mindre butikker, altså butikker med en mindre omsætning, har haft i forhold til de store butikker og deres større omsætning via en mulighed for at holde søndagsåbent, har haft relativt stor betydning for, at man i en række landsbyer har kunnet opretholde en detailhandelsforsyning og måske endda få en forbedret detailhandelsforsyning. Hvis man ser på det rundtomkring i landet, var den bestemmelse, som kom ind for nogen tid siden om, at man her fik fortrinsmuligheden for at holde søndagsåbent, faktisk medvirkende til, at man mange steder fik en oplomstring i detailhandelen.

Men som sagt er vi åbne over for at diskutere indholdet i forslag af den her karakter, og derfor er vi måske ikke totalt afvisende over for, at man skulle snakke videre med det her udgangspunkt, hvis også Enhedslisten var åben over for, at man så måske kunne løse op på de meget bastede elementer, man siger skal indgå i forslaget.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan såmænd allerede nu sige til hr. Johs. Poulsen, at Enhedslisten selvfølgelig er indstillet på at indgå i drøftelser af hvad som helst, der kan føres i den retning, vi har skitseret. Jeg synes heller ikke, at hr. Johs. Poulsens præcisering af, hvad der skal være formålet, nødvendigvis er nogen dårlig idé.

Jeg forstår også, at hr. Johs. Poulsen er enig med os i, at det er for lidt at satse udelukkende på planlægningsredskaber, for hvis man kun har planlægningsredskaber til at rette op på marke-

det, så ender det tit i bureaukrati og opleves, i hvert fald af befolkningen, som formynderi. Derfor er det bedre også at indarbejde nogle økonomiske incitamenter, der gør, at folk af sig selv, om man så må sige, gør det, vi gerne vil have dem til.

Der vil jeg så bare høre, om hr. Johs. Poulsen mener, at man godt kunne kigge på, om de nuværende afskrivningsregler var fornuftige, og om en eller anden form for afgiftsstruktur måske godt kunne anvendes i den sammenhæng.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Jeg er enig i den første beskrivelse, nemlig at det, hvis man udelukkende baserer sig på at anvende planinstrumentet for at sikre, at detailhandelen bliver, som man nu måtte ønske det overordnet her fra Folketingets side, så har en tendens til at ende i bureaukrati og meget uforståelige strukturer for den almindelige dansker og for den almindelige forbruger. Derfor er det også, at jeg understreger, at vi tror, at der skal andre elementer ind, hvis man vil fremme formål af den her karakter. Og jeg er naturligvis glad for, at Enhedslistens ordfører allerede nu siger, at det godt kan præciseres, hvad der egentlig er formålet, og at man også er åbne over for at kigge på elementerne.

Jeg vil også sige, at vi, for så vidt angår afskrivningsmulighederne, selvfølgelig er åbne over for en diskussion. Også med den indgangsvinkel, som forskellige detailhandelsinteressenter har fremført, er vi åbne over for at se på, om det kan gøres mere hensigtsmæssigt. Vi siger blot, at vi ikke kan være med til, at man fuldstændig afskaffer dem, som der er foreslået her, men at ændre dem synes vi kunne være et fornuftigt formål. Og det ville set med vores øjne være en primær indgangsvinkel, inden man gik til spørgsmålet om afgifter.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg er glad for, at hr. Johs. Poulsen her kan afvise statsliskuddet til de små butikker, men han siger så, at man vil inddrage flere elementer.

Kunne hr. Johs. Poulsen ikke lige prøve at beskrive forholdet til planloven og de ændringer, som Det Radikale Venstre ser, og som jo bliver resultatet af den drøftelse, vi engang til den tid skal have, når Detailhandelsudvalget kommer?

Er det kvadratmetergrænserne, eller hvad er det, hr. Johs. Poulsen tænker på?

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Jeg har jo allerede sagt, at jeg tror, man skal lade være med at nære en overdreven tro på, at ændringer i planlovens instrumenter i sig selv ville kunne sikre det, der så kunne være det mere præcise formål med det, som også Enhedslisten har sat på dagsordenen i dag, nemlig at der også fremover vil være en detailhandel og specielt et dagligvareudbud i de mindre byer og landsbyer. Jeg tror, man skal lade være med at tro, at man kan løse det alene ad planlægningens vej.

Derfor har vi heller ikke en forhåndsholdning til, om man skal ligge på et ganske bestemt område, når man skal diskutere kvadratmeter og lignende. Vi er åbne over for den diskussion, der skal være på det punkt, men vi vil gerne sige, at det, som vi tror er det vigtigste, er, at man sikrer en kvalitet i planlægningen fremover, som ikke mindst i højere grad sikrer, at man inddrager både regionale og især lokale myndigheder med den viden, de har om, hvordan man bedst muligt kan tilrettelægge en detailhandel også med udgangspunkt i en kvalitet i planlægningen lokalt.

For så vidt angår det økonomiske, har jeg jo allerede sagt i mit svar til hr. Per Clausen, at den måde, man nu har ændret lukkeloven på, bestemt ikke er fremmede for at opfylde formålet her, og at vi fortsat mener, at der burde være en diskussion.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Ja, men det er jo det: Hvad er det for nogle elementer ud over planloven? Det gør mig en lille smule utryg, når hr. Johs. Poulsen, hvad skal man sige, peger på lukkeloven, afskrivningsregler og andre elementer. For det er jo klart, at vi for lukkelovens vedkommende jo skal et skridt tilbage i forhold til det, der allerede er vedtaget her i Folketinget. Hvad er det for nogen elementer, som hr. Johs. Poulsen vil inddrage?

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Jeg har jo allerede sagt, at lukkeloven er en af de diskussioner, som vi ikke mener er endelig og slut og død. Når hr. Christian Wedell-Neergaard siger, at så skal vi et skridt tilbage i forhold til

lukkeloven, er det jo en vurdering af, hvad man mener, der er fremskridt og tilbageskridt.

I forhold til opfyldelsen af det, der er indgangsvinklen her, hvor jeg forstod den konservative ordfører sådan, at man egentlig også havde sympati for det helt overordnede sigte med forslaget her, så må man jo sige, at den ændring, der blev vedtaget omkring lukkeloven, ikke var medvirkende til at fremme opfyldelsen af det her formål. Så derfor tilkendegiver vi da gerne, at vi, såfremt der er åbenhed over for på ny at diskutere, om lukkeloven er hensigtsmæssig, som den er landet, så gerne deltager i den diskussion. Og det ville være et af elementerne.

Så har jeg derudover sagt, at det da skulle være mærkeligt, om det ikke kunne være sådan, at der, hvis man kiggede alle afskrivningsreglerne igennem, kunne være elementer, der kunne betyde, at man i højere grad kunne fremme et formål som det, der ligger i forslaget her, end det, man har i dag. Det vil vi være åbne over for at diskutere, hvis det kan lade sig gøre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver fru Sidsel Homann.

Kl. 10.45

Sidsel Homann (SF):

De nye kommuner begynder deres tid efter nytår. Med dem får vi et helt nyt danmarkskort, i hvert fald i Jylland. Med de nye kæmpestore kommuner i Jylland er der en stor risiko for, at vi får en endnu større opsplnitning mellem land og by.

Som tiden går, er der risiko for, at de nye kæmpekommuner lukker skoler, plejehjem og andre offentlige institutioner i de små byer. Kommunernes forvaltninger samles allerede nu i de største byer, ligesom butikkerne allerede i dag klynger sig sammen. Derfor er det her en vigtig diskussion at tage op nu og en vigtig udvikling at følge.

Der skal nemlig være plads til og mulighed for mange forskellige boformer i det danske samfund. Mange foretrækker at bo i de store byer, men mange kan også se charmen ved at bo i et landsbysamfund. Det er vigtigt, at samfundsudviklingen muliggør begge dele. Derfor skal der gøres en indsats for at sikre de mindre butikker i de små byer og særlig detailhandelen. At dagligvarehandelen ligger lokalt er essentielt for lokalsamfundet.

Samtidig må der peges på, at det er en betænkelig udvikling, der ses allerede i dag, hvor der dannes kæmpestore indkøbscentre med også detailhandel, som folk valfarter til fra nær og fjern. Det er en u hensigtsmæssig miljøbelastning, at der eksisterer så stor trafik til disse centre, ligesom det besværliggør dagligvarehandel for den del af samfundet, der ikke har råd til en bil.

Udviklingen inden for detailhandelen er endnu et skridt imod skævvridning af det danske samfund både geografisk og socialt. Derfor er vi i SF positivt indstillet over for forslagens intentioner, nogle af de forslag, der ligger konkret, og vi er positivt indstillet over for andre initiativer, der kan forhindre denne udvikling.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Jeg kan forsikre for, at da vi fremsatte det her forslag, var det på et helt rigtigt tidspunkt. Det var nemlig på det tidspunkt, hvor det så ud, som om der var et flertal i Folketinget for at gennemføre en række såkaldte liberaliseringer af planloven, som ville føre til etablering af en lang række supermarkeder og store butiksområder osv.

Set i den sammenhæng – det baserede vi bl.a. på hr. Eyvind Vesselbos og hr. Jørn Dohrmanns udtalelser til pressen eller det, de nu blev citeret for i pressen – syntes vi, det var vigtigt også at pege på nogle andre redskaber end de rent planlægningsmæssige, selv om der ikke skal være nogen tvivl om, at vi har støttet den planpolitik, der er blevet ført i Danmark på det her område i de senere år, i hvert fald i de tilfælde, hvor ministrene har krævet lovgivningen overholdt.

Det er jo ikke, fordi der har manglet angreb på det her område. Når vi gør det, er det jo, fordi vi faktisk ønsker en meget differentieret butiksstruktur med små og store butikker, der kan supplere hinanden, og det kommer ikke af sig selv. Det kræver faktisk, at man har nogle gode regler, og at man har stor opmærksomhed på at sikre, at de små butikker, der i dag findes i boligkvarterer, i mindre byer, i landsbyer, kan bevares, for konkurrenceforholdene mellem de store kæder og de små butikker er meget ulige.

Ikke mindst efter strukturreformen, som kan betyde, at en række af de kommuner, der bliver nedlagt, mister deres centre, er det væsentligt at

have en aktiv politik for at bevare butikker og give bedre mulighed for, at mindre lokale butikker kan etablere sig.

Det Skæve Danmark, som var en organisering af kommuner, der vidste, at de måtte kæmpe hårdt for ikke at lide affolkningsdøden, er nu mere eller mindre opslugt i større kommuner, men vi vil stadig være i en situation, hvor udkantssområderne er dårligt forsynet med service og lokale indkøbsmuligheder.

For boligkvartererne og for landsbyerne er det afgørende, at der foregår andet lokalt end boligfunktionen. Det er særlig afgørende for de dele af befolkningen, som ikke har bil, og skræmmeeksemplerne for, hvor galt det kan gå, behøver man ikke tage til USA for at finde, dem kan man se bl.a. i Sverige.

Kendsgerningerne er jo, at når vi mister de lokale butikker, mister vi også en række lokale varer. De store detailhandelskæder køber ind hos leverandører, der er i stand til at levere en stor mængde varer, og dermed bliver de lokale producenter også dårligere stillet, når kæderne sætter sig på en stadig større del af markedet.

De store butikker giver øget biltrafik, og den øgede transport er et af de største miljøproblemer i Danmark. Vi har et stigende forbrug af fossile brændsler på transportområdet, og vi bruger utrolig mange ressourcer på at udbygge og vedligeholde vejnettet. Derfor skal vi ikke hverken gennem afskrivningsregler eller på anden måde støtte en udvikling af en butiksstruktur, der giver endnu mere transport og giver mennesker, der ikke har bil, endnu større vanskeligheder.

Så vidt jeg har forstået på debatten, er der en noget mere positiv holdning til det, der er intentionerne med forslaget, nemlig at forbedre ikke-bilisters indkøbsmuligheder i byerne; at styrke de små samfunds overlevelsessevne; at reducere den voksende miljøbelastning fra den øgede bilisme som følge af centralisering af daglighandel; og at reducere de samfundsomkostninger, der følger af den øgede bilaktivitet.

Der er betydelig større sympati for dem end for de konkrete elementer, der indgår i vores forslag. Det vil vi da betragte som et godt udgangspunkt for det videre arbejde på det her område, som vi godt er klar over næppe kan afsluttes med nogen konklusion, før det udvalg, som er nedsat for at arbejde med detailhandelen, bårser med sin rapport engang sidst på foråret næste år.

Kl. 10.50

Men i lighed med andre partiers opfattelse af Velfærdscommissionen mener vi godt, at man kan rejse og føre en diskussion, sideløbende med at der foregår et udredningsarbejde. Man behøver ikke, som statsministeren har gjort det til en vane, at sige, at man afventer rapporten og så samme dag, som rapporten kommer, feje det meste af bordet. Vi synes, det er fornuftigt at have også en indholdsmæssig diskussion.

Der var jeg da i hvert fald glad for, at Det Radikale Venstre viste en klar åbning i forhold til at bruge andet end bureaukratiske virkemidler til at sikre de små butikker og landsbysamfundene nogle gode udviklingsmuligheder i fremtiden. Det synes vi nemlig i Enhedslisten er meget vigtigt, for det kan være et supplement, at man gennem forskellige former for økonomiske incitamenter og gennem forskellige måder, hvorpå man kan understøtte de økonomiske muligheder, der kan være i at drive butikker i landsbysamfund, drive mindre butikker osv., kan medvirke til, at man i virkeligheden kan reducere behovet for bureaukratiske, planmæssige tiltag.

Men det er klart, at man, hvis man vil lade markedskræfterne herske frit på den økonomiske side af det, så bliver tvunget til at anvende meget, meget stramme planmæssige tiltag, hvis det er sådan, at man ikke vil have de meget negative konsekvenser, som vi har set i andre lande, nemlig at de små butikker lukker, og at det at have en butik i et mindre samfund er en umulighed.

Derfor håber vi på trods af afvisningen af vistnok alle vores konkrete forslag fra næsten alle partiers side med undtagelse af SF, at vi hermed i hvert fald har medvirket til at skabe og fastholde en debat, hvor der er fokus på, at der skal mange forskellige løsninger til, hvis vi vil sikre en nuanceret og differentieret butiksstruktur i fremtiden og sikre, at der også findes muligheder for at købe ind i de mindre samfund i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 88: Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af rute 18, strækningen Herning N-Brande, og rute 15, strækningen Herning Ø-Snejbjerg. (Motorvej Herning Ø-Vardevej).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 30/11 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Da Venstres ordfører, hr. Kurt Kirkegaard, ikke kan være til stede, skal jeg kort meddele, at Venstre kan støtte lovforslaget, hvorved der bliver motorvej direkte til Messecenter Herning.

Vi ved, det er et lokalt ønske, som har været prioriteret meget, meget højt lokalt de seneste år, og da det ikke har nogen trafikikkerhedsmæssige konsekvenser, synes vi, det er naturligt at efterkomme ønsket, og det er så det, lovforslaget går ud på.

Så samlet set kan vi støtte lovforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Jens Christian Lund som ordfører.

Jens Christian Lund (S):

Jeg kunne jo også gøre det kort og sige, at Socialdemokraterne også støtter denne kæmpeændring fra motortrafikvej til motorvej, og hvis man var i det spøgefulde hjørne, kunne man sige, at det drejer sig om farven på skiltet. Det mener vi dog ikke. Det er selvfølgelig vigtigt, og der er en god signalgivning i det, så vi vil med stor glæde bemyndige ministeren til at ændre det her.

Nu jeg er her på talerstolen, ville det selvfølgelig være træls at gå ned og ikke sige mere. Dette forslag er jo baseret på en aftale, hvor Socialdemokraterne også var med. Det var vi glade for, og jeg synes for øvrigt, at de, der har arbej-

det med forslaget, har haft en god forståelse for, hvordan man skal udbygge hovedlandevejene i det fremtidige. Og det håber jeg så også at ministeren vil være med til. Så det roser jeg forhandlingerne for.

Jeg vil dog sige, at hvis jeg selv havde været ordfører dengang, havde jeg nok foreslået, at vi havde overvejet en anden linjeføring af vejen, men nu er det jo besluttet, at det er sådan.

Når jeg nu står heroppe, synes jeg, at ministeren og de, der nu har indgået en trafikaftale, bør overveje, når vi skal til at diskutere vejen til Ølholm, om man kan gøre noget bedre for 13'eren. Jeg har ikke store forhåbninger til det, men jeg vil dog opfordre til, at man også tænker på de mennesker i forbindelse med at lave den rigtige løsning ved Ølholm.

Men for at gøre en lang snak kort: Vi støtter det her og synes også, det er godt for Herning og for messecenteret.

Kl. 10.55

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Næste ordfører er hr. Walter Christophersen.

Walter Christophersen (DF):

Med lovforslaget søges bemyndigelse til transport- og energiministeren vedrørende en ny rute 15, Herning Ø-Snejbjerg, ændret, således at den ca. 4 km lange delstrækning Herning Ø-Vardevej kan anlægges som motorvej i stedet for som motortrafikvej. Den omhandlede strækning indgår i første etape af en ny rute 15/18 ved Herning, der forventes åbnet for trafik i 2006.

Lovforslaget har til formål at sikre en klar og entydig vejvisning for trafikanterne. Ændringerne medfører ingen fysiske ændringer i vejanlæggets udformning, men har alene konsekvenser for afmærkningen, dvs. skiltningen, der ændres fra motortrafikvej til motorvej.

Dansk Folkeparti finder i øvrigt, at det i disse klip i kortet-tider nøje bør overvejes at opgradere hovedvejsnettet til motortrafikvejstatus, hvor det samfundsøkonomisk og trafikalt er forsvarligt og muligt, f.eks. hvor hovedvejsnettet skærer igennem det åbne landskab. Differentierede hastigheder i løbet af døgnet kunne også overvejes ved hjælp af såkaldt intelligent skiltning. Hermed ville hastigheden visse steder kunne sættes op fra 80 km/t. til 90 km/t.

Dansk Folkeparti finder lovforslaget meget positivt og kan som konsekvens heraf støtte forslaget.